

«Etter alt å dømme vil KrF stake ut veien som et opposisjonsparti med blikket rettet mot 2021.»

► BERIT AALBORG KOMMENTERER, SIDE 2-3

vårt land

FREDAG

22. SEPTEMBER 2017
uke 38 / nr. 219 / 73. årgang
KRONER 30

«OG DETTE BER JEG OM, AT DERES KJÆRLIGHET MÅ BLI MER OG MER RIK PÅ INNSIKT OG DØMMEKRAFT.»

KAI ERIK WESTERGAARD:

God uten Gud? Er godhet betinget av Gud?

► VERDIDEBATT SIDE 28-29

MARTE WEXELSEN GOKSØYR:

Vi er truet av utrydning.

► VERDIDEBATT SIDE 30-31

Å velge bort alle andre

Hundretusener leter etter den rette på internett. Mange har vanskelig for å forplikte seg.

– Valgfriheten, som skulle være den ultimate lykken, fører snarere til uro, tvil og skam, mener filosof Kaja Melsom.

► SIDE 18-21

For to år siden fant de hverandre på nettet. I oktober gifter Stine Lindstrøm og Jo M. Appelqvist Bakken seg.

Foto: Henriette Lien Pedersen

Det er ingen selvfølge at noen ordner bursdagsgave

Blå Kors hjelper barn og unge som opplever alkohol- og rusmisbruk hjemme.

Send SMS «VENN» til 2210 (kr 200,-)

FREDAG

► **Dette er fjerde artikkel** i Vårt Lands serie om det å ta valg.

► **På våre besteforeldres tid**, giftet man seg gjerne med nabogutten eller naboenta. Nå er hele verden dine «naboer» på sjekkeapper og nettsider.

► **Kanskje er det like vanskelig** å velge bort som å velge én?

Eksistens Valg

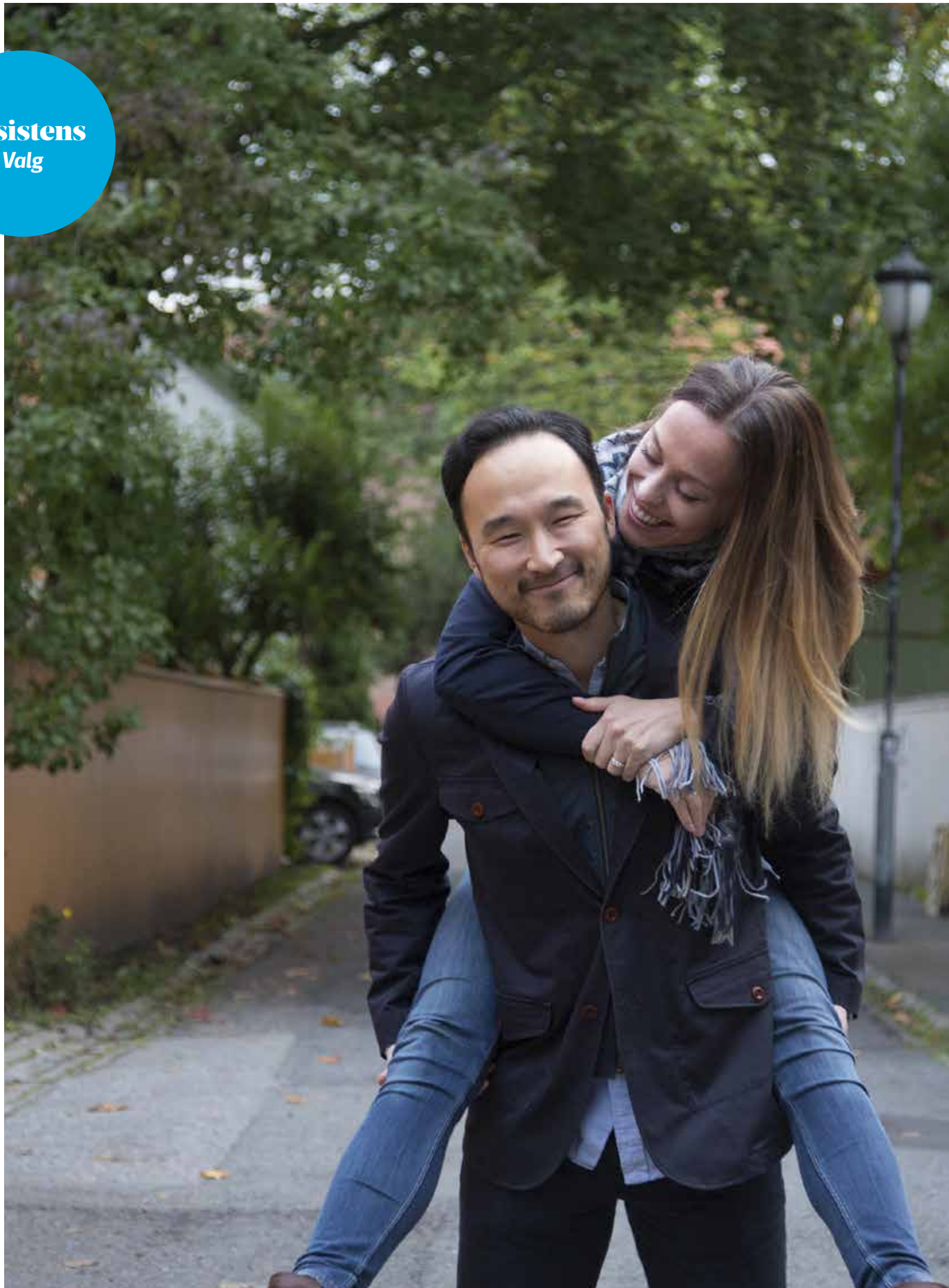
Forrige artikkel

► **Vårt Land 15.09.2017**
Å gjøre valg handler ikke bare om å falle ned på en løsning. Det handler om hvem du er og hvem du blir.

Stine Lindstrøm og Jo M. Appelqvist Bakken møttes på nettstedet Sukker. Han falt for henne fordi hun våget å vise svakhet. Om fire uker gifter de seg. ►

Alle foto: Henriette Lien Pedersen

22

TEKSTVERKSTEDET

Hvor han enn går, finnes det mennesker som har møtt ham på ulike måter, skriver Jostein Ørum.

26

KRYSSORD

Tid for hjerne-
trim. Opera på fire
bokstaver.

Den ene i mengden

For å finne den ene rette, må du velge vekk alle andre. Det siste var nok lettere før sjekkingen flyttet til mobilen din.

LARS GILBERG

lars.gilberg@vl.no

Profilen hennes på nettstedet Sukker åpnet slik: «Er kristen. Må ikke gå i kirken hver søndag, men det er en stor del av livet mitt. Er egentlig en veldig aktiv jente, men har en sykdom som gjør at jeg er mye bundet til huset».

Hans første melding til henne: «Hei! Wow...du virker som en flott og sterk kvinne! Den ærligheten du utviser omkring din kristne tro og din sykdom er ikke hverdagskost her på Sukker. Hadde vært morsomt å få bli kjent med deg».

Dette var i mai for to år siden.

14. oktober skal Stine Lindstrøm og Jo M. Appelqvist Bakken gifte seg i Sagene kirke i Oslo.

Viste svakhet. Stine (32) var aktiv danser mens hun studerte på Menighetsfakultetet. Hun drev seg hardt og gikk på en smell. Fikk utmattelselidelsen ME. Ble liggende på et mørkt rom hjemme hos mamma i flere år.

Derfra skrev hun innlegget på Sukker. Jo (33)

Hun blottstilte seg og viste fram svakhet. For meg var det et tegn på mot og modenhet.

Jo M. Appelqvist
Bakken

20 FREDAG EKSISTENS

mener det var mot alle odds at han oppdaget Stine. Algoritmene til Sukker hadde nemlig plukket ut flere hundre kvinner som de mente matchet bedre med ham enn det Stine gjorde. Men noe ved hennes profil fikk ham til å stoppe opp.

– Hun skrev at hun var kristen og syk. Hvem er det som skriver det? Ingen andre. Sånt skal normalt være selvmord på datingfronten. Men hun blottstilte seg og viste fram svakhet. For meg var det et tegn på mot og modenhet. Det tente håpet i meg om at også jeg kunne være meg selv, uten å ta på en vellykket fasade, forteller Jo Appelqvist Bakken.

Kjærlighet til verden. Om lag 200.000 nordmenn har funnet hverandre via nettstedet Sukker. Forretningsmodellen til datingtjenesten er å hjelpe medlemmene til å velge:

– Da vi startet Sukker, hadde jeg over lang tid sett at sjekkingen på byen ikke fungerte for å lage stabile parforhold. Umiddelbar tiltrekning kan være nok for å skape en ramme for sex, men skal man holde det gående over tid, må man ha sammenfallende interesser og verdier. En som vil være mest mulig på fjellet eller i skogen, får det sjelden til å fungere i lengden med en som bare vil sitte på kafé. Derfor laget vi algoritmer som sorterte og foreslo partnere der sannsynligheten for varighet økte. Den rammen er viktig dersom man skal få barn og oppdra barn, påpeker Morten Gulliksen.

Sintef-forskeren er en av gründerne bak Sukker. I løpet av de 13 årene nettstedet har eksistert, har 802.000 nordmenn vært medlemmer. Altså hver femte nordmann, barn og pensjonister medregnet.

Da Sukker ble startet i 2004, hadde allerede datingsiden Match.com eksistert i ni år i USA. Gründeren Gary Kremen var ubeskjeden nok til å love at hans produkt ville «bringe mer kjærlighet til verden enn Jesus Kristus».

Jeopardy. Gulliksen mener den populære appen Tinder er et steg tilbake i utviklingen:

– Det er tilbake til slik det foregikk på byen. Alt går på trynefaktor. Det er uansvarlig. Som å spille Jeopardy. Man hopper fra det ene til det andre. Alle de vonde følelsene følger i kjølvannet.

– *Det er vel naturlig at du er negativ til Tinder, siden det er en konkurrent?*

– Jeg påpeker bare at den måten å sjekke på handler mer om sex enn om forhold. For på Tinder er den ene eller begge som regel på vei til neste date. Det blir mange avslag. Det gjør samfunnet kaldere og hardere. Og det er fort gjort å bli skadet av det. Mange blir avhengige av de stadige plingene på telefonen. De blir sittende fast i valgsituasjonen, og kommer seg ikke videre.

Sukkers forretningsidé er at like barn leker best. Derfor forsøker de å avklare på forhånd om medlemmene er romantiske, hvor mye alkohol de bruker, hva de vektlegger i en kommunikasjon og om de er religiøse.

– Men vi spør ikke hvilken religion de har. Det er et bevisst valg. Vi ønsker ikke at religiøse subkulturer skal bruke oss til å danne klikker, sier Gulliksen.

Viktig ramme. Godt over en halv million nordmenn har nå lastet ned og bruker sjekke-appen Tinder, og en tredjedel bruker den lignende appen Happn.

På Tinder får du se en rekke bilder av personer du kan møte. Du sveiper høyre hvis du liker dem, venstre hvis du ikke liker dem. Hvis den andre personen sveiper som deg, har du en match.

«Jeg satt på date og tenkte på neste date. Sjekket appen for nye kandidater mens daten var på do. Jeg innrømmer det gjerne: Jeg ble både nonchalant, kynisk – og litt tom – av å være på Tinder», skriver Ellen Sofie Lauritzen (32), forfatteren av boka *Snakkes til uka*.

Her gir hun en innføring i fenomenet «ghosting».

Partnervalg

► 41 prosent av alle voksne i Norge bor alene. I Oslo er tallet 53 prosent.

► 22.537 par giftet seg i Norge i 2016. Tallet på de som skilte seg var 9.345.

► Om lag en fjerdedel av alle forhold starter i våre dager på nett.

► Nettsider som Sukker, Møteplassen og Match har til sammen om lag en halv million norske innlogginger daglig.

► Mobilappene Tinder og Happn har henholdsvis en halv million og 150.000 norske brukere.

► Tinder gikk nylig forbi både Spotify og Netflix i utbredelse.

Immanuel Kants (1724–1804) moralske

imperativ er snudd på hodet, mener filosof Kaja Melsom. Ifølge Kant var kriteriet for en riktig handling at den skulle kunne gjøres til allmenn lov. Nå spør vi i stedet: Har jeg valgt noe som er unikt nok til at ingen andre kunne gjort det samme som meg?

Vi svømmer rundt i et hav av muligheter. Derfor kjenner vi på et enormt press om å velge riktig.

Kaja Melsom, filosof

Kaja Melsom har skrevet boka *Den fordømte friheten. Et oppgjør med dagens selvrealiseringstyranni* (Gyldendal).

Det handler om å fase ut noen, forsvinne ut av en relasjon ved å ignorere den andre, uten å gi noen forklaring, i håp om at den andre skal ta hintet. Ingen «det er ikke deg, det er meg»-samtale, ingen «sorry, men jeg trenger litt tid for meg selv».

«Det som for få år siden ble sett på som uhøflig, ja, egentlig gan-

ske respektløst, er blitt en greie, en del av det å date», skriver Lauritzen.

Heidi Nathalie Hovland (22) rapporterer om mye av det samme i sin ferske bok *Tinderella*. På det meste hadde hun tre dater i uka. Hun var hekta.

«Skuffelsene kom tett, men det var jo så lett å lage en ny date. Etterhvert ble selvfølelsen min dårligere og dårligere», fastslår hun.

I pose og sekk. Filosofen Kaja Melsom – fast gjest

Over en million nordmenn bruker Tinder, Happn, Sukker, Møteplassen og andre sjekkefora på nett. – De fleste leter etter en partner som er for selvmotsigende til å finnes, mener filosofen Kaja Melsom.

i NRK P2s Verdibørsen – mener at vi forventer altfor mye av parforholdene våre:

– Jeg hører når venninner snakker: Partneren skal gi oss alt. Han skal være trygg og samtidig gi spenning. Han skal være sexy og intellektuelt stimulerende. Det går sjelden i hop.

Melsom (42) har skrevet boka *Den fordømte friheten*, med undertittelen *Et oppgjør med dagens selvrealiseringstyranni*. Her hevder hun at jo mer frihet vi får, jo mer stressa blir vi. Det som skulle

være den ultimate lykken – maksimal valgfrihet – fører snarere til uro, tvil og skam.

– Frihet er en av kjerneverdiene våre. Men det er noe som skurrer. Vi har tusener å velge mellom på Tinder. Samtidig går halvparten av alle forhold i stykker. Det ser ikke ut som friheten får kjærligheten til å blomstre.

– *Sliter vi med å velge vekk?*

– Ja, vi vil ha i pose og sekk. Vi forespeiles at vi kan få dekket helt motstridende behov. For elskelsen skal peile ut partneren for oss og så skal de lidenskapelige følelsene binde oss sammen for resten av livet. Vi skal altså ikke holde ut fordi vi har lovet det eller fordi fornuften sier det. Avisene pøser på med råd om å dyrke lidenskapen og blåse liv i flammene. Det som ikke sies er at lidenskapens brennstoff ofte er usikkerhet, hindringer, sjalusi, det at man ikke kjenner hverandre, alt det som skapte tiltrekning i starten. Når usikkerheten blir borte, fordampes ofte lidenskapen. Får du det trygt, forsvinner som regel spenningen.

Ansvar og skam. Kaja Melsom bor i Oslo, har to barn og har skilt lag med barnas far. Hun tror mange blir helt svimle av alle valgmulighetene vi har. Det blir et moralsk krav om at man skal realisere seg selv og være unik. Klarer man ikke det, sitter man med ansvaret selv. Og skammen.

– Vi svømmer rundt i et hav av muligheter. Derfor kjenner vi på et enormt press om å velge riktig. Det blir en byrde som gjør at mange ikke klarer å velge retning. Man har mer enn nok med å holde seg flytende.

Til daglig jobber Melsom som seniorrådgiver innen livssyn og etikk i Human-Etisk Forbund. Hun er en forkjemper for frihet til å tenke og velge selv. Men hun mener likevel at dagens frihetsdyrking er blitt nærmest en sekulær religion. For å vinne den sekulære frelsen, skal man lytte til sin indre stemme og leve ut sitt fulle potensial.

– Før sa religionen at man skulle gjøre det riktige, og så fikk man belønning i sitt neste liv. Nå er det sånn at du er din egen lykkes smed, og ettersom du ikke har det perfekt, så er skylden din egen, og du straffes nå.

Filosofen Melsom mener at vi langt på vei har snudd Immanuel Kants moralske imperativ på hodet. Kant mente at kriteriet for en riktig handling var at den skulle kunne gjøres til allmenn lov. Nå spør vi i stedet: Har jeg valgt noe som er unikt nok til at ingen andre kunne gjort det samme som meg?

Det første kysset. Jo M. Appelqvist Bakken er seniorrådgiver i Jernbanedirektoratet. Han elsker sport og klassisk musikk. Er veldig samfunnsinteressert. Men ikke kristen. Han hadde vært på Tinder og Sukker en stund før han oppdaget sin utkårede. Da var han for lengst lei av å se bilder av vellykkede mennesker på fjelltopper og andre eksotiske steder.

Etter å ha skrevet til hverandre en stund, møttes Stine og Jo utenfor Østbanehallen i Oslo. Hun syntes han var kjekk. Han hadde glimt i øyet. Hun ertet ham litt, og han tok det på strak arm. De gikk på kafé. Så enda en kafé. Samtalen ville ikke ta slutt.

På neste date berørte hun hånden hans. På tredje date, hjemme hos ham, kom det første kysset. Etter dette stengte de profilene sine på Sukker. Noen måneder senere var det offisielt: De var et par på Facebook.

– Jeg så i utgangspunktet etter en som var kristen. Selv om han ikke kaller seg troende, har han nestekjærlighet, godhet og respekt for andre mennesker. For meg er det å være kristen å etterfølge Jesus, og der er Jo like god som meg, påpeker Stine.

Grønt gress. Nesten halvparten av alle som gifter seg i Norge, skiller seg igjen. Statistikken gjør inntrykk på Stine Lindstrøm og Jo M. Appelqvist Bakken.

– Vi er begge skilsmissebarn, så vi vet hva som kan skje. Likevel er ekteskapet hellig for meg. I kirken skal jeg si ja til å velge Jo, ikke bare der og da, men hver eneste dag i resten av livet mitt. Kanskje er jeg naiv, men dette er mitt ideal, sier Stine. Hun går til vinduet for å hente en glassplate hun har fått av moren sin. På den står det:

«Gresset er alltid grønnere der du vanner det».

«Gresset er alltid grønnere der du vanner det.»

Stine Lindstrøms livsvisdom fra sin mor